

Jesionowo, 07.06.2024 r.

**Koło Gospodyń Wiejskich
w Jesionowie
Jesionowo 60
74-210 Jesionowo**

**Czesław Siekierski
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30,
00-930 Warszawa**

**STANOWISKO
Kół Gospodyń Wiejskich w Jesionowie
dotyczące funkcjonowania Kół Gospodyń Wiejskich w Polsce**

Szanowny Panie Ministrze,
w imieniu Koła Gospodyń Wiejskich w Jesionowie, chcielibyśmy podzielić się naszą refleksją nt. funkcjonowania Kół Gospodyń Wiejskich w Polsce tj. problemami, które mogą hamować ich rozwój i skuteczność oraz rozwiązaniami tych problemów i naszymi propozycjami.

Koło Gospodyń Wiejskich to dobrowolna, samorządowa organizacja działająca przede wszystkim na terenach wiejskich, która zrzesza ludność wiejską, głównie kobiet. Podstawowym filarem powstania tej organizacji jest aktywizacja mieszkańców wsi.

KGW od wielu lat spełniają dużo ważniejszą rolę w społeczeństwie. Przede wszystkim służy pomocą rodzinom wiejskim w wychowaniu, kształceniu oraz organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży. Mają również wpływ na rozwój różnych form przedsiębiorczości kobiet. Promują region podczas wielu imprez oraz dbają o podtrzymanie dziedzictwa kulinarnego i kulturowego. Sama idea KGW jest bardzo ważnym i potrzebnym elementem w kulturze wsi. Obecnie Koła Gospodyń Wiejskich występują w trzech formach:

- organizacje rejestrowane w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich
- stowarzyszenia (zwykłe i rejestrowane)
- jednostka organizacyjna kółka rolniczego

Koła działające jako **organizacje rejestrowane** działają na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz. U. 2018 poz. 2212). Chcąc podjąć się takiej działalności należy spełnić kilka warunków. Najważniejsze to :

- potrzebne jest co najmniej 10 osób, które mają ukończone 18 rok życia i są mieszkańcami wsi, w której będzie założone koło,
- na terenie wsi może mieć siedzibę tylko jedno koło,
- koło może być założone na terenach wiejskich bądź miast do 5000 mieszkańców.

Ważnym aspektem jest fakt, że osoby przynależące do koła nie mogą być członkami innych kół. Dodatkowy wymóg do spełnienia to nazwa koła. W nazwie musi się znaleźć odniesienie do terenu działalności koła, czyli należy wskazać co najmniej jedną nazwę miejscowości, na terenie, której koło prowadzi swoją działalność. Nazwa każdego koła musi być unikalna. Po zebraniu członków należy uchwalić statut w formie uchwały, następnie trzeba wybrać zarząd koła, który wystąpi o jego rejestrację. Kolejnym krokiem jest wypełnienie WNIOSEK O WPIS KOŁA GOSPODYŃ

WIEJSKICH DO KRAJOWEGO REJESTRU KÓŁ GOSPODYŃ WIEJSKICH i złożenie go do najbliższego Powiatowego Biura Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zarejestrowane koło w tym rejestrze może raz w roku liczyć na wsparcie finansowe. Kwota dofinansowania zależy od ilości członków koła i waha się od 5 000-7 000 zł.

Drugą formą KGW jaką możemy założyć są **stowarzyszenia**. Stowarzyszenia Koła Gospodyń Wiejskich są podzielone na dwa rodzaje. Wyróżniamy stowarzyszenia rejestrowe oraz zwykłe. Podstawą prawną ich działania jest Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. 1989 Nr 20 poz. 104). Stowarzyszenie rejestrowe może założyć minimum 7 osób, które są obywatelami polskimi i mają pełną zdolność do czynności prawnych. Uchwalają one statut i wybierają zarząd oraz organy kontrolne. Ich podstawowym źródłem dochodów są składki członkowskie. Stowarzyszenie może ubiegać się o pomoc publiczną, tj. dotacje z budżetu państwa i z budżetu jednostek samorządu terytorialnego na realizację przedsięwzięć zaliczanych do zadań własnych państwa albo samorządu. Przyjmować może darowizny, spadki i zapisy, prowadzić działalność gospodarczą i z tego tytułu również uzyskiwać przychody. Ponadto stowarzyszenie może ubiegać się o status organizacji pożytku publicznego i otrzymywać odpis podatku w wysokości 1%. Aby założyć stowarzyszenie zarząd wybrany przez członków musi wypełnić formularz zgłoszeniowy do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS), dołączając do niego statut wraz z wszelkimi niezbędnymi dokumentami.

W stowarzyszeniu zwykłym ilość członków jest znacznie mniejsza. Wystarczą 3 osoby fizyczne, które zarejestrują stowarzyszenie w rejestrze starosty właściwego ze względu na siedzibę stowarzyszenia. Nie posiada ono pełnej osobowości prawnej, ale może korzystać z różnych form finansowania takich jak: składki członkowskie, darowizny, spadki, dotacje itp. Stowarzyszenie zwykłe może przekształcić się w rejestrowe o ile zgromadzi co najmniej 7 członków.

Kolejną formą jaką mogą założyć KGW to **jednostka organizacyjna kółka rolnicze**. Kółka te działają w oparciu o ustawę z dn. 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników. Z inicjatywą założenia tej organizacji może wystąpić co najmniej dziesięć osób, w tym co najmniej osiem osób prowadzących gospodarstwa rolne jako ich właściciele, posiadacze lub użytkownicy. Każde koło gospodyń wiejskich, działające jako jednostka kółka rolnicze, ma prawo do korzystania z pomocy organizacyjno-instruktażowej, finansowo-gospodarczej i prawnej kółek rolniczych, spółdzielni kółek rolniczych oraz związków rolników, kółek i organizacji rolniczych. Podstawowym źródłem finansowania kółek są składki członkowskie.

Niezależnie od wyboru formy Koła Gospodyń Wiejskich w ich funkcjonowaniu występuje wiele problemów, które hamują ich rozwój i skuteczność. Do najważniejszych problemów należą:

1. Brak Środków Finansowych

- Niedostateczne finansowanie: wiele KGW boryka się z problemem braku odpowiednich środków finansowych na realizację swoich projektów, co ogranicza ich możliwości działania.
- Trudności w pozyskiwaniu funduszy: KGW często napotyka trudności w pozyskiwaniu funduszy z zewnętrznych źródeł, takich jak granty czy darowizny.

2. Infrastruktura i Zasoby

- Niewystarczające zaplecze: brak odpowiednich miejsc do organizacji spotkań, warsztatów i innych działań, co ogranicza możliwości realizacji wielu inicjatyw.

- Zły stan techniczny obiektów: wiele obiektów używanych przez KGW wymaga remontów i modernizacji.

3. Kadra i Kompetencje

- Niedobór wykwalifikowanej kadry: brak osób z odpowiednimi kwalifikacjami i doświadczeniem w zarządzaniu, organizacji wydarzeń czy prowadzeniu działań edukacyjnych.
- Brak Szkoleń: niedostateczny dostęp do szkoleń i warsztatów podnoszących kompetencje członków KGW.

4. Biurokracja i Regulacje

- Skomplikowane procedury administracyjne: złożone procedury związane z rejestracją, rozliczaniem działalności oraz pozyskiwaniem funduszy, co może zniechęcać do działania.
- Niedostosowanie przepisów: przepisy prawne często nie są dostosowane do specyfiki i potrzeb KGW, co utrudnia ich funkcjonowanie.

5. Promocja i Marketing

- Niedostateczna Promocja: Brak odpowiednich działań promocyjnych, które mogłyby zwiększyć świadomość o działalności KGW i przyciągnąć nowych członków.
- Słaba widoczność w mediach: niewielka obecność w mediach tradycyjnych i społecznościowych, co ogranicza zasięg i wpływ KGW.

6. Współpraca i Partnerstwa

- Ograniczona współpraca: brak współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi czy sektorem prywatnym, co mogłoby wzmacniać działania KGW.
- Brak partnerstw lokalnych: niedostateczna współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i samorządami.

7. Angażowanie Społeczności Lokalnej

- Niska aktywność społeczności: trudności w angażowaniu mieszkańców w działania KGW, co może wynikać z braku zainteresowania lub świadomości o istniejących inicjatywach.
- Migracja i wyludnianie wsi: wyzwania związane z migracją młodych ludzi do miast i wyludnianiem się wsi, co zmniejsza liczbę potencjalnych członków KGW.

8. Adaptacja do Zmian i Nowoczesność

- Opór przed zmianami: trudności w adaptacji do nowych technologii i nowoczesnych metod działania.
- Tradycjonalizm: silne przywiązanie do tradycyjnych metod i praktyk, co może hamować innowacyjność i rozwój.

Proponowane przez Koło Gospodyń Wiejskich w Jesionowie rozwiązania:

1. **Zwiększenie finansowania** - pozyskiwanie funduszy z różnych źródeł, takich jak fundusze unijne, programy rządowe, sponsorzy prywatni oraz organizowanie lokalnych zbiórek i wydarzeń charytatywnych.
2. **Rozwój infrastruktury** - inwestowanie w remonty i modernizacje obiektów wykorzystywanych przez KGW oraz budowa nowych miejsc spotkań i działalności.

3. **Szkolenia i edukacja** - organizowanie szkoleń i warsztatów dla członków KGW w zakresie zarządzania, pozyskiwania funduszy, marketingu i wykorzystania nowoczesnych technologii.
4. **Uproszczenie procedur administracyjnych** - współpraca z władzami lokalnymi i centralnymi w celu uproszczenia procedur administracyjnych oraz dostosowanie przepisów prawnych do potrzeb KGW.
5. **Promocja i widoczność** - intensyfikacja działań promocyjnych, zwiększenie obecności w mediach tradycyjnych i społecznościowych, organizowanie kampanii informacyjnych.
6. **Współpraca i partnerstwa** - nawiązywanie partnerstw z innymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi, sektorem prywatnym oraz lokalnymi przedsiębiorcami i samorządami.
7. **Angażowanie społeczności** - organizowanie wydarzeń otwartych, kampanii informacyjnych i konsultacji społecznych w celu zwiększenia zaangażowania mieszkańców.
8. **Adaptacja i innowacyjność** - promowanie innowacyjnych metod działania, otwartość na nowe technologie i nowe sposoby realizacji działań, które mogą przyciągnąć młodsze pokolenia.

W naszej opinii, podjęcie tych kroków może przyczynić się do poprawy funkcjonowania Kół Gospodyń Wiejskich w Polsce, zwiększając ich efektywność, widoczność i wpływ na lokalne społeczności.